

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Indicirile adresate nu se pri-
mușcă. — Manuscrisurile nu se
retrimit.
INSERATE
Se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
MĂGURILE de ANUNȚURI:
la M. N. Dukas Nachf.,
Dr. Angenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppelk.
Adresa: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Kempold (VII Erzsébet-körút).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
1) în săptămână pe o coloană
2) în două săptămâni pe o coloană
3) în trei săptămâni pe o coloană
4) în două săptămâni pe o coloană
5) în trei săptămâni pe o coloană
Publicări mai dese după tari-
fi și învoială. — RECLAME pe
pagina I-a o seriă 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 or., pe șase luni
12 or., pe trei luni 6 or.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate ofe-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare.
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 30 or., pe șase
luni 10 or., pe trei luni 5 or.
Cu dânsul în casă: Pe un an
24 or., pe 6 luni 12 or., pe trei
luni 6 or. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 75.

Brașov, Miercuri 3 (16) Aprilie.

1902.

Cine a spart solidaritatea?

VI.

Din momentul, când la 1887 au intrat și „tribuniști“ în comitetul partidului nostru, intrigile și zizaniile ajunseră a fi la ordinea zilei. Mărul de certă a fost afacerea memorandului la împăratul. Nicăi comitetul dela 1887—1890, nicăi cel dela 1890—1892 n'a putut să lucreze *absolut nimic* din cauza acestor intrigă. Iși pôte omul închipui halul, în care se aflau comitetetele, care la toate ședințele lor n'aveau să se ocupe decât de unel-țirile ómenilor „grupului“ cari tindeau în tot chipul să ia în mână lor cauza memorandumului.

Timp de trei ani de zile dela aparițiunea ei, „Tribuna“ îmblătise mereu la frase sfórăitoare despre „alipirea tradițională cătră tron“, ce-și propusese „s'o cultive în popor“, de ceea ce nu era nicăi o nevoie, deóre- ce era de mult recunoscută, chiar prin acte emanate dela capul statului, fidelitatea cătră tron a Românilor de sub sceptrul habsburgic. Dér vestitul Ión Slavici nu scia să facă altă politică pentru „a salva“, cum dicea el, „reputațiunea poporului român ca element de ordine și ca zid de apărare la hotarele orientale ale monarhiei“ (Punctul 2 din programul „Tribunei“) ce le vedea ameninate de preținsele „comploturi“ și „agitațiuni iredentiste“, pe cari le denunța, că s'ar urzi în România cu concursul „esistențelor catilinare“, ce ar fi trecut dela noi acolo.

Ne mai având nicăi o altă idee de-a lupfa în mijlocul poporului român de aici, Slavici cu ai săi s'au acățat cu mână cu picior de idea memorandumului, care, deși nu eșise din capul lor, le oferea totuși un vast teren de agitare în favorul „grupului“ și putea să umple golul de care sufereau creerii lor.

Conferența națională dela 1887 a cređut, că va aduce cel mai bun serviciu cauzei memorandumului decât sub egida solidarității va alege un comitet compus din toate nuanțele partidului.

Nu de mult s'a imputat directorului acestei foi, că numai de aceea și-ar fi arătat nemulțumirea față cu mersul lucrurilor la 1892, fiindcă n'a reușit să facă parte din conducerea partidului. Din cauza această aflăm de lipsă a releva, că la 1887 dânsul a fost contra alege-ței unui comitet din elemente, ce nu se puteau numi omogene, mai ales fiindcă așa numitul „grup tribunist“ se pusese p'un teren separatist, urmărind misce tendințe politice oculte în sinul partidului nostru.

Cu toate acestea majoritatea ómintitei conferențe nu numai, că nu s'a abățut dela intențiunea sa, ci a stărut într'un mod neobiceñuit pentru-ca și directorul „Gazetei“ se acățat parte din comitet, în care n'a avut nicăidecum să între, declarând că este cu neputință a conlucra cu ómenii ca Ión Slavici, care nu cu mult înainte de aceea unelțise în colónele „Tribunei“ cu mare reu-

tate contra „Gazetei Transilvâniei“ calumniând-o, de-o parte că ar fi nu mai puțin decât „ruso-filă“, ér de altă parte că cu arme necinstite ar fi lucrat pentru paralisarea înființării și mai în urmă pentru subminarea „institului tipografic“ al „Tribunei“.

Și ce s'a întâmplat? La intervenirea personală a tuturor delegaților mai de frunte, Slavici a declarat, că va da satisfacțiã deplină directorului „Gazetei“ și tot ce a afirmat cu privire la fóia noastră va retrage în public. După această insistențele au fost atât de mari și atât de mult s'a fost accentuat necesitatea de a se abnega în interesul solidarității, încât directorul fóiei noastre se vedu constrins de a ceda și a primi să facă parte din comitetul ales la 1887, sub condițiunea de mai sus. Numai atâta a pretins să i-se dea în mână declarațiunea scrisă și subscrisă de Ioan Slavici.

Comitetul de „coalitiune“ s'a ales. El s'a constituit sub președința réposatului George Barițiu. La a doua séu a treia ședință a sa Ioan Slavici, venind în conflict cu majoritatea, care nu i-a primit un proiect de memoriu, ce l'a fost prezentat dânsul, fără ca să se fi stabilit mai înainte de comitet ce avea să contină și cum trebuia să fie redactat acest memoriu și-a dat dimisia.

Faptele justificaseră decă temerile amintite. Eugen Brote, cel mai docil discipul a lui Slavici, în urma această făcuse grevă, nu mai venea la ședințe. Ér Lucaciú-Coroianu pe atuncí nedespărțit, din care cauză le diceam „frații siamesi“, rămaseră în comitet pentru a continua intri- gile și zizaniile.

Momentele, cari au contribuit ca la 1892 „tribuniști“ să-și vadă visul cu ochii și să devină stăpâni pe situațiã comitetului partidului, au fost, afară de cele amintite în articolii premergători, următoarele:

Publicul român ajunsese de a fi sătul de a mai ceti prin „Tribuna“, — căci cele lalte foi române obser- vau o atitudine leală și rezervată, — că „tribuniștii“, cari vor să facă pe voia națiunei, nu pot să iasă la liman cu memorandumul, din cauza celorlalți, cari i-ar împiedeca.

Al doilea ómenii grupului manevrau — și această era forța lor principală — cu minunile, ce le scieau șopti la urechia ómenilor noștri neorientați despre „conexiunile lor diplomatice“.

Partidele germane din Austria sunt în mare fierbere. Cel mai numeros dintre ele, „partidul poporal german“, nemulțumit de mersul lucrurilor, a luat o atitudine opozițională amenințătoare față cu guvernul Koerber — cum au făcut mai an Cehii — și ridică postulate, cere „garanțe“ neapărat necesare pentru scutirea intereselor germane.

Acțiunea această opozițională a partidului poporal german (deutsche Volks- partei) a adus cu sine, că acest partid s'a rupt de celelalte grupuri mai conser- vative germane și nu mai vré să facă

parte din așa numita „conferență a șefilor de partid german“, care se sfătuia și decidea în toate cestiunile comune ale Germanilor din Austria.

Mai cu sémă s'au contrariat vederile celor din partidul poporal cu acelea ale partidului creștin-social (al lui Lueger), partid despre care se susține, că nu servește intereselor germane, ci celor romane (Papei).

Cu toate acestea se crede în cercurile germane, că partidul poporal se va nisui a-și implini și în viitor datoria sa națională, stăruiind pentru o procedere solidară a tuturor partidelor germane. A voit însă să aibă mâinile în toate casurile libere pentru a inița o acțiune energică contra guvernului și a se debarasa de clubul lui Lueger.

Din dieta ungară.

În ședința dela 12 Aprilie a dietei s'a continuat desbaterea *budgetului ministeriului de culte și instrucțiune publică*.

Szemere M. salută din inimă scopul principal al ministeriului instrucțiunei: crearea instrucțiunei naționale maghiare, dér nu în sensul, ca totul să se lase pe acest teren în sarcina statului, fiindcă cultura nu este o marfă a statului. Spune, că Maghiarii sunt puțin la număr și scăderea această trebuie suplinită prin *calitate*. Tinerimea trebuie educată la locurile cele mai favorabile și între împrejurări din cele mai bune. Să se înființeze o nouă universitate la pólele Carpaților, séu lângă Balaton. Numai statul ar pute însă să înființeze o astfel de universitate. Tinerimea maghiară să fie educată așa, încât munca să nu i-se pară o greutate în viață. Herbert Spencer a đis, că în lupta pentru existență condițiã principală a fericirii este, ca omul să fie animal bun; tocmai pentru această în educație grija principală trebuie pusă asupra dezvoltării trupesci.

Rátkay L. amintescă afacerea episcopului Stadler din Serajevo, care „a insultat nația ungară“. Se miră, ca nicăi un deputat croat și nicăi un membru din guvern nu protesteză în contra atacului lui Stadler. Cere în numele partidului său dela guvern satisfacție. — Solicită un control mai riguros a învățământului poporal, spre scopul acesta trebuie urcată dotațiunea inspectorilor școlari.

Ministrul *Wlassics* răspunde în afacerea Stadler. Archiepiscopul din Serajevo nu aparține — dice — sferi de drept a guvernului ungaresc, ci a ministrului comun de finanțe. Acest ministru a înaintat spre aprobare numirea lui Stadler. Decă expresiunile grotesci, ce s'au cetit în foi, se cuprind aevea în adresa lui Stadler cătră papa, atuncí guvernul ungaresc și diplomațiã va trebui să atragă atențiunea ministrului comun de finanțe asupra acelor atacuri. Acesta s'a și întâmplat și ministru-președinte a expedit deja rescriptul necesar.

Revai M. spune, că Ungurii trebuie să se înarmeze cu cultura pentru timpurile când își vor lua și ei partea din marile lupte economice. Societatea maghiară însă nu se pregătesce pentru lupta această și pe terenul cultural e rămasă înderēt.

Marjay P. invinuesce guvernul, că nu face nimic pentru promovarea vieții religioase-morale. Cărciumarii nu sfințesc

diua Duminecii, precum nu o sfințesc nicăi aceia, cari respectând repausul dominical ar pagubi statul. Se ocupă pe larg cu executarea dispozițiunilor cuprinse în articolul de lege XX din 1848 și dice, că confesiunile n'au motiv de gelosie. Protestanții nu vréu să jicnescă alte confesiuni. Să ceră și romano-catolicii ajutor de stat pentru bisericile lor. Statul datoréză mult protestanților, ar fi timpul, ca el să-și amortiseze din datorii.

Ragalyi B. încă se ocupă de cestiunea această. Statul a făcut mult pentru protestanți.

Molnar I. vorbesce de urmările păgubitoare ale reformelor politice bisericesci. Numărul părechilor, cari nu se cunună în biserică se urcă anual la 12—13.000. Neconfesionalismul se răspândește grozav. În timp de 3 ani 28.000 nou născuți n'au fost botezați. Cere ștergerea paragrafilor despre neconfesionalitate.

Reîntórcerea

studentilor români dela Roma.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.“)

București, 13 Aprilie st. n.

Điarul „Universul“ aduse scirea, că studenții români se vor întórcé Sâmbătă seara cu trenul de Véciorova.

La această veste, studenții s'au adunat la orele 7 în număr fórte mare în fața universității, unde după câte-va minute a sosit și musica italiană în uniformă de vânător (bersaglieri), și a fost primită cu aplause furtunóse și cu strigăte de „Trăiască Italia“.

La orele 7 și un sfert a sosit comitetul „Uniunii studentesci“ cu stégul albastru, și elevii liceului „Virgil Popescu“ în frunte cu drapelul lor.

După-ce musica a întonat marșul „Destéptă-te Române“, studenții au pornit cu toții spre gara de nord.

Când studenții au ajuns pe calea Victoriei în apropiere de ministerul de domenii, au zărit trăsura dela Palat, în care se afla Regele și óspele său, principele de Hohenzollern, cari se reîntórceau dela Jilava, unde au fost de au vizitat forturile.

Imediat musica a început să întoneze imnul regal, în vreme ce studenții au făcut o căldurosă manifestație Regelui.

Studenții au parcurs apoi calea Gri- viței, până la gara de nord, unde se afla lume fórte multă.

La orele 9 fără un sfert trenul intră în gară. Musica începú să cânte „Destéptă-te Române“ în strigătele studenților și ale mulțimei: „Să trăescă Italia! Să trăescă delegații români!“ Entusiasmul era de nedescris. Studenții au fost ridicați pe brațe din vagon și conduși până în fața stégului „Uniunii.“ — Orănescu și Vișoiu n'au sosit cu ceilalți studenți.

Studentul D. Zaharia salută pe delegații români în numele studențimei universitare și îi felicită de frumosul succes, pe care l'au avut la congres. După Zaharia au mai luat cuvântul *Oroveanu* și *Steriu* dela institutul „Virgil Popescu“. Acestora le răspunde delegatul *Xeni*.

„Înainte d'a vă mulțumi, a spus d-l *Xeni*, permiteți-mi să-mi îndeplinesc o datorie, pentru care trebuie să fim mândri și fericiti. Este datoria de-a vă comunica un salut din partea ministrului Italiei, *Nasi*.

La două solemnități, odată la deschiderea congresului și al doilea la închidere, ministrul Nasi a vorbit de noi, ne-a lăudat țera și s'a arătat cu totul încredător în noi. Vă mai transmit câte un salut dela ministrul *Bacelli* și dela marele naționalist de *Gubernatis*, cari ne-au îmbrățișat cu atâta căldură și dragoste.

„Noi nu venim dela luptă, ci dela pregătirea unei lupte, din care cu siguranță vom eși victorioși!”

„Steagul, pe care l'am dăruit studenților italieni, va strînge și mai mult legăturile de prietenie între România și Italia. Acest stég a fost așezat în marea sală a Capitolului, într'un dulap, unde se află sabia lui Garibaldi.

Vă mulțumesc de manifestația, pe care ne-ați făcut-o și termin strigând: „Trăiască frumoasa Italie!”

Studentii și mulțimea au izbucnit în lungi aplauze.

În urmă studenții au voit să meargă la ministrul Italiei, marchisul Beccaria d'Incisa, spre a-i face o manifestație, d'era aflând, că este bolnav, au renunțat.

În fața băilor „Grivița” un lucrător italian, care se afla pe trotuar, a ridicat pălăria în sus și a strigat: „*Evviva Corda fratres.*” În fața „Ligei pentru unitatea culturală a Românilor” s'a strigat: Trăiască Liga! Trăiască uniunea studenților!

La universitate a mai luat o dată cuvântul delegatul Xenii, strigând: Trăiască *Gigliu Tos* președintele și întemeiatorul societății „Corda Fratres”, și vice-președintele *Persico*, care ne-a dat tot concursul său.

La orele 10 studenții și mulțimea s'au răspândit.

Pentru înfrățirea româno-italiană are mari merite diarul „*Universul*”, al cărui proprietar d. *Cazzavilan*, este un vechiu și entusiast promotor al acestei înfrățiri.

În „*Universul*” s'au publicat zilele acestea câteva avîntate articole scrise de eruditul director al liceului, „*Lazăr*” V. D. *Păun* fost profesor de limba română al moștenitorului de tron. Relevez cu deosebire primul Bucurescii 31 Martie, intitulat „*Sângele apă nu se face*”, pe care regret, că de astă dată nu vi-l pot comunica în întregime, căci prea m'am întins deja cu corespondența, citez însă un pasagiu referitor la Ardeleni:

„Când în secolul XVIII-lea. Ardealul începuse a fierbe doritor de cultură, la Roma alergică într'un suflet premergătorii Renascerii noastre: Petru Maior și Gheorghe Șincai. Catolicismul lor dogmatic le deschise bibliotecile Vaticanului, și ei de acolo scoseră orbitore documente pentru latinitatea Românilor, într'o vreme când nimeni, parcă, nu ne mai înțelegea rostul etnic. *Istoria pentru începutul Românilor* de Petru Maior este un monument, întâia cernere critică a istoriei naționale, scrisă anume de el, „ca vedînd Români de ce viață strălucită sunt prăsiți, toți se îndemne, strămoșilor lor întru omenie și în bună cuvîntă a le urma.” O mai scurtă programă națională și mai nețermurită în idei creatore de cât acesta, nu-mi închipuiesc.

— a.

„Corda Fratres”.

Un apel*).

Apel către membrii și către toți amicii federației internaționale în cestiunea declarației, pe care Escelența Sa Iuliu Wlassics, ministrul instrucției din Ungaria a făcut-o în parlamentul din Budapesta în ședința dela 12 Martie).

Am comunicat erii titlul broșurei scrise în limba italiană și care s'a împărțit în 2000 de exemplare printre studenții italieni. Începem ađi cu traducerea acelei broșuri:

*) „*Appello ai membri e a tutti gli amici della Federazione internazionale degli Studenti a proposito delle dichiarazioni, che Sua Eccellenza Giulio Wlassics, ministro dell' Istruzione d'Ungheria fece al Parlamento di Budapest nello seduta del 12 Marzo. — Federazione Internazionale degli Studenti. Direzione della Sezione Rumena.*”

„În „*Tribuna*” din Sibiu (Transilvania) s'a publicat la 27 Februarie un articol, în care studenții români se îndemneau a participa la congresul internațional al studenților, ce se va ține la Budapesta. În acest articol se accentua datoria studenților români, atât cei supuși regatului, cât și cei din Austro-Ungaria, de a forma la congres un singur grup.

În urma acestui articol se dădu în presa ungurescă și în parlamentul din Budapesta o mare alarmă, al cărui punct culminant fu un discurs al ministrului instrucției publice, Iuliu Wlassics, în care Escelența Sa se grăbi a face categorice declarațiuni referitor la federațiune și în special la Secțiunea română.

Animositatea, ce-o nutrește ministrul unguresc în potriua oricărei manifestațiuni române, fie cea mai inofensivă, nu ne surprinde de loc. Ușurința însă și modul brusc, cu care Escelența Sa se amestecă în afacerile federațiunii, ne inspiră mare îngrijire. Ne surprinde mult, că acesta se întemplă din partea unui ministru al instrucției, care, după părerea noastră, în puterea funcțiunii, ce-o poartă, ar trebui să fie chemat a-se îngriji cu iubire părintească de interesele federațiunii internaționale a studenților. Ne mai preocupă de asemenea faptul, că acest discurs a fost pronunțat tocmai de un ministru al aceluia stat, care se pregătesce a primi în scurt timp congresul III al federațiunii noastre.

Noi suntem conștienți de dificultatea și de primejdiile, pe cari va trebui să le biruască federațiunea, pentru a eși triumfătoare din situațiunea dificilă creată prin discursul ministrului Wlassics. Să șcim, că ne aflăm într'un cas, fără păreche în trecut și să sperăm, că nu se va mai repeta în federațiunea noastră. Să apelăm la amicii, federațiunii și la toți aceia, cari au pentru ea sentimente binevoitoare, ca să-și îndrepteze atențiunea asupra acestui fapt și să ia la inimă cu dublu zel interesele federațiunii noastre.

(Va urma)

Congresul internațional de pace din Monaco.

Al un-spre-decelea congres internațional de pace s'a reunit s'ăptemăna trecută la Monaco. Mai mult de două sute de membri, reprezentând toate națiunile, au fost înscriși la acest congres.

D-l Gaston *Moch*, organizatorul congresului, a pronunțat un discurs de inaugurare, în care între altele cităză ca un recent succes al ideii, pe care o urmăresce congresul, tratatul de arbitragiu permanent încheiat între Spania și coloniile sale; de-asemenea convențiunea zahărului din Belgia este un act important; o primă tentativă de desarmare economică este preludiul unei desarmări militare.

Delegații diferitelor țări au dat un resumat al lucrărilor, în sensul păcii a țărilor, pe cari le represintă.

Delegatul german declară, că propaganda întelnesce în Germania mulți aderenți.

D-na de *Suttner*, în numele Austriei, se bucură, că conferența interparlamentară a păcii se va reuni la Viena în Septembrie viitor.

D-l *Frédéric Bujer*, în numele Danemarcei, constată cu satisfacție, că ideea pacifică este foarte răspândită în patria sa, unde Asociația păcii numără 122 de membri din parlament.

Printre cele mai importante lucrări ale congresului trebuie citat studiul unei acțiuni combinate a consiliului interparlamentar și a societăților de pace, în vedere de a-se face, ca statele să încheie între dênsele tractate de arbitragiu permanent.

D-l I. *Novicof* desvôltă ideea, că trebuie să se orienteze mișcarea pacifică în sensul popular. Oratorul demonștră, că uniunea internațională va avé de efect să îndecescă veniturile statelor și să reducă numai la a patra parte impozitele.

D-l Emil *Arnaud* a propus organizarea unor mari serbări populare în onorea păcii.

Sinod protopopesc.

Din *Giurgeu*, Aprilie 1902.

Onorată Redacțiune! În 10 a l. c. s'a ținut sinodul de primăvară al districtului gr. cat. protopopesc al *Giurgeului*, în parochia *Gyó-Szt-Miklos*, cu un program; cât se pôte de interesant.

Contra obiceiului fără de nici un folos practic, de a-se ține cuvântul de deschidere, în cele mai multe casuri restrîns la frase góle, protopopul tractului urmând esemplul salutar al altora, și-a ținut de datorință a ceti un raport general, din care mî-am putut însemna numărul esibilitelor protopopesce, cari au fost de 771, din cari, cu finea anului 1901, au rămas neresolvate numai 11.

Din datele statistice, făcute de singuraticile parochii referitoare la mișcarea populațiunii — cele mai multe defectuóse — se constată, cumcă numărul sufletelor române gr. cat. cu finea anului 1901 atinge cifra de 18,898. Numărul năseuților a fost de 669, din cari 329 băeți, 340 fete. Au murit 459, escedentul ar fi deci 210. Căsătorii au fost 128, din cari 124 celebrate și în biserică, ér patru numai la matriculantul civil. În 117 casuri mirii au fost gr. cat., miri de altă confesiune 6, mirésă 1, concubinari 106. În raport nu se face însă nici o amintire despre cele 15 familii gr. cat. din *Csomofalva*, cari în decursul anului 1901 au trecut la romano-catolică (destul de trist!)

Referitor la învățământul poporal-confesional, raportul ne spune, cumcă în viitor se va pune pond deosebit pe *partea reală și practică a instrucțiunii*.

Éram îndreptățiți a aștepta, ca raportul să se ocupe mai cu de-adinsul de acesta cestiune vitală, pentru viitorul nemulului românesc din sécuime, prezentându-ne în colorii vii și cât se pôte de fidel bilanțul școlilor noastre cu finea anului școlastic expirat.

Adevérat, că afacerea acesta revine nemijlocit în sarcina senatului școlastic protopopesc, din care fac parte și mirenii noștri inteligenți, numai cât poziția topografică a parochiilor din tract și mijlocele rele de comunicație, în cele mai multe casuri zădărnicesc încercarea de întrunire la vreme de nevoie. În tómnă anului trecut d. e. a fost convocat în parochia *Dămuc*, avînd a-se pertracta agende școlastice de-o însemnătate capitală; însă afară de președinte și notar, s'au putut presenta numai 3 asesori. Cu acesta ocazie s'a raportat și despre starea învățământului, s'a luat un proces verbal destul de voluminos, dér că conclusele și proiectele aduse de cei prezenți vor fi în stare a ameliora învățământul poporal confesional, acesta are s'o arate viitorul. Cumcă stăm réu de tot cu acesta cestiune delicată, e fapt. Dintre copiii obligați la școlă frecuentăză regulat 30—20%, grosul populațiunii rămâne deci și pe mai departe în brațele ignoranței. Ordinațiunile ministeriale se ajung una pe alta, pentru a-ne face școli de stat, și decă nu putem satisface, suntem înghițiți de valurile furioase ale curentului maghiarisator.

În fața pericolului iminent, mî place a crede, că senatul școl. protop., conșciu de gréua misiune și de situația în care ne aflăm, e pregătit pentru a nu fi surprins de eventualități neplăcute, și se va gândi la isvóre de venit, mai ales după-ce i-s'a dat a înțelege, că fondul școlastic archidieceșan e eshauriat pe deplin. Éra deci cât se pôte de binevenită ocazia de a ni-se face cunoscut și noué celor întruniți la sinod, starea reală a învățământului, precum și resursele, cari să ne asigureze existența națională a școlilor în viitor.

La punctul 3 s'au cetit și esplicat ordinațiunile consistoriale de deosebită importanță, menite de a pune capét deselor frecări cu preoții romano-catolici.

Conform punctului 4 din program, casariul fondului cultului tractual On. A.

Doneșcu arată starea acestui fond, care este de 492 cor. 22 fileri.

Acest fond, cu menirea de a-se procura cărți pentru biblioteca districtuală, de-a veni în ajutorul școlilor s'érace, e cât se pôte de slab sprijinit de d-nii învățători, cari toți restéază cu cotisația de 1 corónă pe mai mulți ani, deși în anul trecut s'au votat 75 cor. spre scopuri pur școlastice.

După încassarea diferitelor taxe oficióse și după fixarea locului pentru școlul de tómnă la *Vaşlab*, coop. *Vasilie Urzica* din *Varviz* printr'o propunere motivată în scris, rógă pe membrii sinodului a-se face demersuri pe lângă ven. Ordinariat archiepiscopesc, pentru-ca *Toplița* din protopopiatul *Reghinului* să se incorporeze la *Giurgeu*.

După mărturisirea preoților și celebrarea s. liturghii, parochul *Shermașului On. Virgil Codarcea*, și-a cetit eshortațiunea.

Peste tot sinodul a decurs în bună ordine, s'a observat însă, că în cestiuni controversate, d-l protopop se încearcă a esercia óre-care presiune, fără a lăsa curs liber discuției; asemenea nu se iau la protocol nici propunerile singuraticilor, cari dintr'o cauză séu alta nu se primesc, ceea-ce e o eróre însemnată, nefiind în acest cas protocolul reproducerea fidelă a celor discutate.

După ridicarea ședinței la 1 óra p. m. membrii sinodului au fost poștiți la ospitala masă a d-lui protopop.

Cor.

SCIRILE DILEI.

— 2 (15) Aprilie.

Societatea „*Alldeutscher Verband*” din Germania anunțase o vizită colectivă a membrilor ei în Ungaria, fără îndoială cu scop de a-și vedé pe conaționali lor din aceste ținuturi, unde aceștia se luptă din tóte puterile pentru menținerea naționalității lor. La scirea acesta, într'oga presă ungurescă a început să protesteze, ér societatea culturală din Ungaria de nord a petiționat la guvern, ca acesta să intervină pe cale diplomatică, să împedecă escursiunea. Vedînd furtuna, ce se pregătesce contra lor din partea Ungurilor, escursioniștii au renunțat la proiectata lor vizită, deóre-ce 3/4 din cei-es s'au anunțat până acuma erau dame și este ușor de înțeleș, că acestea nu puteau să se epună insultelor unguresce. Societatea, aducînd aceste lucruri la cunoscință publică, constată, că anul trecut a făcut o escursiune la *Riga*, unde locuiesc de asemenea conaționali de ai lor și guvernul rusesc nu i-a supérat de loc pe escursioniștii. Declarația societății se termină cu următorul pasagiu: „Ungaria cea „liberă” ar puté lua deci esemplu dela Rusia, care geme sub domnia „cnutului”, ér în imperiul german se va sci, ce să se credă despre faimosul cavalerism și despre ospitalitatea ungurescă”.

„*L'illustrazione italiana*” publică mai multe ilustrații dela congresul din Roma. Una din acestea represintă, după fotografia lui *Luigi Tomellini*, delegația română foarte bine reușită. Am recunoscut între delegați pe *Orănescu*, care este tocmai în mijloc. „*Gli studenti rumeni offersero agli italiani uno stendardo dai colori italiani e rumeni*”.... *E che bei giovani! Chi dice che la razza latina è in decadenza?*...”

Revoluția latentă în Rusia. De câte-va zile se răspândește în număróse esemplare fóia periodică „*Zapiski*” (Note), care nu se scie nici unde, nici de cine e tipărită și redigată. O mână misterioasă pune un esemplar în fie-care dimineță pe biroul Țarului. Numărul din urmă din „*Zapiski*” se ocupă de afacerea trădării colonelului *Grimm* și face următoarele reflexiuni, ce de sigur, că Țarul le va figăsit foarte stranii. Acea-ce colonelul *Grimm* a făcut, e gata să facă orî-ce cinovnic militar. Într'un stat, care e proprietatea unui singur om, nu pôte fi vorba nici de patriotism, nici de sentimentul de datorie. Nu e funcționar militar, care să nu fie-

edat de-a scote pe urma documentelor, ce le posedă, tot atâți bani, decât nu se pte mai mulți, decât Grimm. Mujicul rus își dă: Duce-veți la dracu cu documentele vostre. Ele nu fac o ciapă. Când va veni războiul, tot noi și numai noi vrsăm sângele nostru. Omenii instruiți în Rusia își dă: Cu cât mai multe trădări se vor întâmpla, cu atâta va fi mai bine, deorece trădările aceste vor grăbi debandada generală. Adevărul e așa, și ori-cine a convenit cu Rușii mai culți în capitalele europene: Paris, Berlin, Londra etc. a putut să se convingă, că într'un viitor război al Rusiei cu vre-un stat european, elementele revoluționare ruse vor face totul, ca victoria să nu rămână de partea guvernului rus, deorece nu e interesul claselor culte imputernicirea absolutismului Țarilor.

Supărări șoviniste. Nu se bucură de loc compatrioții noștri, când ved, că vruna dintre numărusele naționalități progresază economic. Eță ce scrie o foie ungrăscă despre Sași: „Dilele aceste și-au ținut adunările generale două institute financiare din Brașov. Unul este „Kronstädter Allgemeine Sparkasse“, care cu tot capitalul mic de acții de *dece mii* corone, are depunerii în suma de *12 milioane*. Acest institut are de gând să emită acum scrisuri ipotecare de 5%. Credem însă, că guvernul nu va acorda acest lucru din cauza micului capital de acții. Merită a fi menționat, că acest institut a votat din venitul curat 45.000 cor. pentru scopuri național săsesci. Celălalt institut este „Banca Națională“ din Brașov. Cât este de „națională“ această bancă înființată de „Sașii verzi“ se vede de acolo, că a înființat o sucursală în Chișinău, ca scop de a atrage în sfera Sașilor „verzi“ pe Nemții, până acuma patrioțici, din Bănat“.

Colonizare de Ciangăi. Din comuna bucovină (locuită de Ciangăi) Istensegits se anunță, că dilele trecute au plecat 30 familii cu scop de a fi colonizate în Bașca, comitatul Caraș-Severin. Guvernul li-a dat pământ, al cărui preț trebuie să-l plătească numai în timp de 10 ani și în condițiile cele mai favorabile.

D-l Velovan, profesor de pedagogie la școala normală din Craiova, a fost numit definitiv la catedra sa.

Pentru masa studenților români din Brașov au intrat: dela „*Timișana*“ institut de credit și econ. în Timișoara cor. 20, dela „*Crișana*“ societate de economii și credit din Brad 40 cor., ér dela dómna Maria v. d. Nic. Muntean din Hunedóra din prilejul parastasului de Duminecă dat de administrația mesei studenților: 10 cor. într'u amintirea iubiților ei: soț Nicolae și fiu Cornel, pomeniți cu ocazia acelu parastas. Primescă marinimoșii donatori cele mai vii mulțămite. — *Diracțiunea școlilor medii gr. or. române din Brașov.*

Pentru masa studenților din Brad au intrat următoarele dăruii marinimose: I. Institutele de credit și economii „*Albina*“ 400 cor., „*Corviniana*“ 60 cor., „*Parsimonia*“ 20 cor., „*Mielul*“ 10 cor., „*Bihoreana*“ 10 cor., „*Delunata*“ 10 cor. 83 bani, „*Auraria*“ 40 cor., „*Lucefărul*“ 20 cor., „*Ariesana*“ 10 cor., „*Zarandiana*“ 25 cor. II. *Biserica rom. gr. or. din Socodor* cunună eternă pe mormântul P. S. S. *Iosif Goldiș* episcop al Aradului 30 cor. *Nicolae Crăciun* inv. pens. și soția sa Ana și *Paul Yraci*, preot și soția sa *Rafla* din Stânjia întru eterna amintire a părinților lor *Avram Crăciun* și soția *Eva*, preot 20 cor. *Ioan Găldău* din Ponorel cunună eternă pe mormântul ficei sale *Minerva* 10 cor. *Petru Rimbaș*, diacon și comptabil și familia sa din Brad ca cunună eternă pe mormântul tatălui său *Mihail Rimbaș* senior din Hunedóra 10 cor. *Nicolau Coroii* preot în Ponorel 2 cor. Marinimoșii dăruiți primescă espresiuinea profundei mulțămite. Brad, 30 Martie (12 Aprilie) 1902. *Comisiunea administrativă.*

Furt cu spargere. În noptea de Sâmbăta spre Duminecă, făptuitorii necunoscuți au pētruns în prāvălia lui Teodor Simion din piața Prundului și au furat 130 corone bani, un ceasornic de aur, un ceasornic de argint și unul de nikel. Poliția caută pe făptuitorii îndrāsneși.

Bietul Jian. Băiatul de 6 ani Ales. Jian, care-și câștigă creșterii cu vîndarea de flori pe stradă și prin localuri, era cât pe aci să-și piardă viața. Mititelul vîndător de flori voind să trecă Duminecă drumul în parcul Rudolf, s'a împiedecat de șinele tramvaiului și a cădūt. Tocmai atunci treccea o trāsură privată și vizitiul neputēnd opri caii, Jianu ajunsese sub picioarele cailor. Nisce binevoitori l'au ridicat îndată și l'au dus la spital, unde s'a constatat, că leziunile sunt ușore.

Petrecere de primăvară. Românii din St. Ana de Mureș și împrejurimi vor da Lună în 28 Aprilie st. n., adecă a doua zi de Sf. Paști, o petrecere în favorul bisericeii. În comitetul aranjator vedem pe d-nii: Vasile Saltechi, vice-protopop onorar președ., Benedict Viciu, notar, cassier, Isidor Dopp, învățător, controlor, Georgiu Comes, memb. în com. aranj. Inceputul la 7 ore sēra. Prețul de intrare de persoană 1 cor. 20 bani, de familie a 3 persoane 3 cor.

O pledoarie interesantă.

Am amintit la timpul său despre procesul intentat de distinsul scriitor din București I. L. Caragiale lui C. A. Ionescu (Caion) care avusesse îndrāsnela de a acusa pe d-l Caragiale, că ar fi plagiat drama sa „*Napasta*“ după un scriitor ungar.

La procesul judecat în ziua de 11 Martie, d-l *Delavrancea* a pronunțat o splendidă pledoarie, pe care o publicăm și noi în estras.

*Domnule Președinte!
Onorată Curte!*

Casul, pe care-l judecați dovedesce, din nenorocire, că o natură rea nu se îndreptă de învățătură, că învățământul umanitar și universitar une-ori înmulțesce nărilor perverse îndeletnicirile desonorante. Prin calumnie, se pte vătēma un om în onōrea lui, se pte sdruncina în mijlocele lui de existență, dēr se pte, când ura nu mai are margini, să isbescă în onōrea, în mijlocele de existență și în rațiunea de-a fi a cuiva. Sunt nuanțe; sunt grade de vinovăție, după cum vinovatul a cuprins o parte sēu întreaga personalitate a victimei. În întrebuițarea publică a calomniei. Ataci pe un proprietar în modul de-a usa de proprietatea lui, afirmând, prin publicitate, că în casele lui se petrec scene de-o toleranță imorală. Ai calomniat, atingēdu-i pe lângă onōre și mijlocele de existență. Isbesci pe un ofițer, pe un om de arme, în curagiul lui, acūsându-l, că e un laș. E evident; calomnia îi atinge rațiunea de-a fi; o mai mare ofensă, un mai mare discredit, nu s'ar fi putut rēsfringe asupra aceluia, care își prepară, o viață întreagă, sentimentul de jertfă pentru un moment de primejdie și de glorie. Pe un bancher poți să-l micșorezi în bravură sēu în știință; va ridica din umeri, va suride, căci îi sunt indifereente tōte însușirile, cari nu sunt în legătură cu creditul bănesc. Aci se nu-l isbesci. Unui judecător să nu-i calomniezi seninătatea și desinteresarea, caracterul esențial al rolului lui social, căci în această ipotesă îi distrugi însași rațiunea lui de-a fi.

Pe un Caragiale, carele și-a închinat viața întreagă dramaturgiei naționale, a-l acusa, că a furat capetele lui de operă, va să dică a-i pta onōrea lui, a-i imputina mijlocele lui de existență, a-i spulbera chiar și rațiunea lui de-a fi fost până astăzi și de-a fi și de astăzi înainte. Ce-i mai rămâne din onōre, când îi răpesci bu-nul renume? Ce vor mai produce operele teatrale, când le tăgăduiesc atracțiunea originalității lor? Și ce semnificare ar mai avea o asemenea existență pentru el însuși și pentru ceilalți, decât isbutesci — fie și prin calomnie — să convingi opinia publică, că credința ei în dramaturgul ei a fost o tristă iluzie și o lungă înșelăciune?

Caragiale putea fi criticat. Dēr ori-care ar fi fost forma criticeii, rēutatea ar fi fost boantă și ura fără efect.

Ce i-ar fi pāsat autorului glorificat de-un popor, de atacuri, fie și nedemne, de alusuni, fie și învenitate de patimele orbe, fie și desfrinate? Ceea-ce se dobēn-

desce cu știință, cu răbdare, cu muncă și cu talent, nu se clatină de furia celui dintăiu venit, și nici de un dușman de valoare când pasiunea este singurul mobil al luptei întreprinse. Chiar decă, trecēnd marginele destul de destrămate ale polemiceilor nōstre, Caragiale ar fi fost acusat — mi-e greu să pronunț cuvēntul — ar fi fost acusat, că „a furat“, — chiar decă ni-ar fi fost dat, cum din nenorocire s'a întēplat, să vedem pus într'o Revistă, alătura de Zdrelea și Mărunțelul, cu nerușinata conlusie: „Zdrelea și Mărunțelul și-au luat pedēpsa, ér Caragiale este sērbătorit de opinia publică pentru jafurile sale literare“, — chiar în această revoltătoare ipotesă ași fi sfătuit pe amicul meu să tacă, să nu scrie, să nu se plângă justiției, lāsând ca opinia publică să vestejescă pe calomniator. Ori cât de miserabilă ar fi fost tentativa, acușatiunea prin îndrāsnela ei imorală și prin ușurința scandalosă a acusatorului, ne-ar fi apērat de ori-ce bănuială. Pēcatul n'ar fi găsit nici credit, nici cruțare. Când însă Caion trece și această măsură, și plāsmuesce aparențe, cari pot înșela pe marea majoritate a cetitorilor; când nu mai e vorba de-o acușatiune de cea mai mare gravitate, ci de nisce fapte materiale, în virtutea cărora de-oamdată Caragiale este zugrăvit ca un plagiator, ca un autor fără scrupul, ca un fur ordinar, ca un jefuitor al muncii și al talentului unui autor străin... problema se schimbă. Caragiale nu se mai putea bizui pe originalitatea lui recunoscută, pe talentul lui enorm. Firesce, domnilor, că trebuia să nu se mai bizue pe creditul lui literar, căci pe mai multe colōne sta opera lui „*Istvan Kemeny*“, drama „*Nenorocul*“ tradusă la 1848 de Al. Bogdan și imprimată la Brașov, ér în fața ei, pe același număr de colōne, sta învinuția opera lui Caragiale, drama „*Napasta*“!

Trivialitatea atacului înceta de-a mai juca vre-un rol în hotărērea nōstră; calificarea faptului imputat se înlătura ca un lucru fără valoare; dēr faptul brutal, paralelele, documentul, documentul, domnilor, se înfățișa publicului sdobitor pentru Caragiale. Câți mai rămāsēsēră neclintii în convingerea lor, că chiar paginile din *Kemeny* nu dovedisēră plagiatul, furtul? Dece, cinci-spre-dece, cel mult; adecă numai aceia, cari cunoseau profund, în tōtă complexitatea lui sufletescă, pe incomparabilul nostru dramaturg. Dēr ceilalți? Dēr miile lui de lectori? Dēr masa... mândria lui e și echivalentul valorii lui actuale... ce va fi gândit? Ce pot gândi omenii în fața faptelor concrete, în fața probelor materiale, în fața documentelor? Acestei mulțimi se convenia o probă contrarie, tot așa de materială, ca și proba acușatiunei, altfel calomniatul ar fi fost învins, pe nedrept, dēr învins.

Domnilor, un Caion și-a dat bine sēma de micimea lui și de monstruositatea acușatiunei. Și nu din tinerete svăpăiată, ci din socotēlă rece, din perversitate precoce, a înșeles, că pentru a rāni pe un Caragiale avea nevoie de nisce aparente palpabile, de nisce probe de fapt, cari scapă de sub puterea argumentelor obicuinute. E-ă de ce mai înainte de-a calomnia a comis un alt delict, a inventat un autor și a preparat nisce foi. Pentru a isbuti în calomnie a sēvērșit un fals. Nici-o dată Curtea cu jurați n'a judecat o calomnie mai cutezătoare, o calomnie căptușită cu un alt delict tot așa de desonorant, ca și delictul principal. N'ași pute compara mai potrivit pēcatul delicuentului, decât cu următorul cas. Un pervers, mișcat de abjectul sentiment de ură, urmāresce o rēsburare contra unui adversar. Ar voi să-l implice într'un furt. Ii trebuie o dovadă sdobitoare. Și nu gasesce alt-ceva mai potrivit urei sale, decât faptul de a-i imita scrisul și iscālitura. În adevēr, după o trudă calculată, rece în ferocitatea ei, isbutesce să alcătuescă o scrisore aidoma ca și cum ar fi scrisă de acela, pe care-l prigonesce, și-o iscālesce așa de bine, ca și cum victima lui ar fi iscālito. Apoi, denunțul prin publicitate și la parchet, ér proba: plāsmuirea, falsul, scrisorea. Firesce, că până se va descoperi falsul, adversarul e nimicit în opinia publică. Ați pute imagina o calomnie mai înfiorătoare? Ați pute concepe o perversitate mai mare?

Ei bine, domnilor, acest Caion a calomniat întocmai pe Caragiale. A inventat un autor, a inventat un traducător, a plāsmuit câte-va pagini, pe cari le-a și tipărit cu litere kirilice, și s'a încercat astfel armat de probe materiale, să sgdue și să distrugă o fală națională. Eacă de ce diceam, ca n'ați mai judecat o asemenea speță, în care e de pedepsit nu numai o sfruntată calomnie, dēr și un fals uimitor!

(Va urma)

NOU ABONAMENT LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Aprilie st. v. 1902

s'a deschis nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinatorii fōiei nōstre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 corone, pe șese luni 12 corone, pe trei luni 6 corone, pe o lună 2 corone.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se pte face mai ușor prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 14 Aprilie. La desbaterea budgetului ministeriului instrucțiunei deputatul *Werner Gyula* (cercul Ighiu) a vorbit astăzi pentru înființarea școlilor de stat prin ținuturile, unde s'au constatat *agitațiunī naționaliste și confesionale*. În gimnasiile Sașilor — continuă *Werner* — *Maghiarii* sunt clasificați printre naționalității la locul al decelea, urmând după dēnșii numai *Grecii și Țiganii*. Într'o istorie săsescă, vorbindu-se despre luarea Budei, se dice, că la asediu au participat 8000 de *Brandenburgieni*, ér de *Petnehazy* nu se amintesce nimic. Cere revisuirea cărților didactice întrebuințate prin școlile naționalităților.

Bruxella, 14 Aprilie. Situația devine din ce în ce mai gravă și se așteptă evenimente mari. Mai multe ciocniri s'au produs între mulțime, poliție și gendarmii. S'au tras număruse focuri de revolvere asupra gendarmilor. Morți și răniți număruseși. Se vestesce, că lucrătorii și-au procurat enorme cantități de dinamită. Căpeteniile socialiste au organizat un serviciu de informațiuni din tōtă țera. Șefii lucrătorii declară, că totul a fost până acum numai o probă, dēr că adevērata revoluție va isbucni sēptēmāna acēsta. Multe familii burgheze pāsēsesc capitala, refugiându-se la țera, sēu peste graniță. Delegația sindicatelor de lucrătorii a decis în unanimitate proclamarea grevei generale cu incepere de azi.

Sofia, 14 Aprilie. Revoluționarii macedonenii se concentrează la frontieră.

Pretoria, 14 Aprilie. *Schalk-Burger* și *Steyn*, apoi generalii *Botha*, *Dewett*, *Delarey* și *Mayer Lucas* au sosit aici din *Klerksdorp*.

Londra, 14 Aprilie. Speranțele, că pacea se va face, sunt mari. „*Standard*“ dice însă, că nu pte fi vorba despre tractări de pace, ci numai de supunerea *Burilor* și de autonomie.

Sofia, 14 Aprilie. Bulgaria protesteză în contra confirmării episcopului *Firmilian* și amenință cu rēscolă *Macedonenilor*. Decă *Firmilian* va fi confirmat, Bulgaria se va declara independentă.

Domnii abonenți, cari nu și-au reînnoit încă abonamentul, să binevoiască a-l reînnoi, ca să nu li-se întrerupă regulata espedare a Țiarului.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.
Redactor responsabil: *Traian H. Pop*.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov,

se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge și lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandație.)

Scrieri economice.

Manual complet de agricultură rațională, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școala superioară de la Ferăstrău și la Seminarul Nifon Metropolitul din București. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I **Agrologia**, senu Agricultura generală. 34 côle de tipar cu 217 figuri în text. Carte didactică aprobată de On Minister de Agricultură al României cu decizia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 corone.

Vol. II **Fitotehnia**, senu cultura specială a plantelor, 38 côle de tipar cu 202 figuri în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă 8 corone.

Vol. III **Zootehnia**, senu Cultura generală și specială a vitelor cornute, dimpreună cu lămârie și lăptăria, 49 côle de tipar cu 225 figuri în text. Costă 8 corone.

Vol. IV **Economia Rurală**, senu organizațiunea și administrarea moșiiilor mari și mici. Costă 8 corone.

Cartea d lui prof. Maior se deosebesc esențial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba și literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba noastră, care tratăză toate cestiunile cele mai mari ca și pe cele mici privitoare la agricultura română din toate țările locuite de Români, pe basa progreselor actuale ale științei și tehnicei agricole moderne. Ea ia serioasă concurența cu cele mai bune lucrări apărute până acum în limbile culte: germană, francesă, etc.

Economia intru școlile populare compusă de Teodor Roșiu, învățator la școala principală română din Lipușul-Unguresc. Edițiunea a doua. Prețul 60 b. pl. 5 b. Porto.

Despre influința împrejurărilor asupra acțiunilor și depinderilor animalelor de Lamașk, cu un studiu asupra lui Lamașk de Panaite Iosin. Prețul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură și fost estimator expert la banca agricolă. Motto: „Sera în țără seracă“. Edițiunea. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

„Rugăciune de pocăință“ către Domnul nostru Iisus Christos și cele 12 Vineri mari de peste an. Folositoare pentru orice creștin. Brașov 1902. Prețul 20 bani cu porto cu tot. Se află de vânzare la **Tipografia A. Mureșianu**.

Cursul la bursa din Viena.

Din 14 Aprilie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	119.90
Renta de corone ung. 4%	97.55
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.65
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	120.50
Bonuri rurale ungare 4%	97.50
Bonuri rurale croate-slavone	97.—
Impr. ung. cu premii	201.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	165.—
Renta de argint austr.	101.60
Renta de hârtie austr.	101.40
Renta de aur austr.	120.35
Losuri din 1860.	152.50
Acții de-ale Băncii austro-ungară	15.96
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	691.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	675.75
Napoleoniori	19.09
Mărci imperiale germane	117.37
London vista	240.32
Paris vista	95.57
Rente de corone austr. 4%	99.50
Note italiene	93.40

Cursul pieței Brașov.

Din 15 Aprilie n. 1902.

Bancnota rom. Cump.	18.98	Vënd.	19.02
Argent român.	13.40	„	18.44
Napoleoniori	19.—	„	19.10
Galbeni	11.30	„	11.40
Ruble R sesci	126.—	„	127.—
Mărci germane	58.50	„	—
Lire turcesci	10.72	„	—
Seris. fonc. Albina 5%	100.—	„	101.—

Nr. 1921 - 1902.

PUBLICAȚIUNE

De ore-ce în 8 Aprilie a. c. doi câni, bănuți de turbați, au mușcat mai mulți alți câni. de aceea, în sensul §-lui 68 al art. de lege VII din 1888, începând cu ziua de astăzi se ordineză pe teritoriul orașului Brașov pentru câni o nouă contumație de 40 de zile, cu aceea observare, că câni — în sensul §-lui 6 al statului pentru câni — trebuie provăduți cu botniță și în decursul acestor 40 de zile de contumație, atât pe strade cât și în locuri publice afară de aplicarea botniței, câni mai trebuie să fie conduși de frânghie, ér' câni ținuti pentru paza curților se vor ține tot-deuna legați.

Nerespectarea acestor ordinațiuni formeză transgresiune și cei culpabili, în sensul §-lui 154 lit. i) al art. de lege VII din 1888 se vor pedepsi cu o amendă până la 200 cor. și afară de acesta, câni cari se vor afla liberi pe stradă, în sensul §-lui 188 al ordinațiunei pentru executarea aceleai legi vor fi prinși și prăpădiți de călăul orașului.

Brașov, în 9 Aprilie 1902.

(491.1-3) **Căpitănatul orașănesc.**

Publicațiune ulterioară.

Biserica din Măhăciu, comitatul Turda-Arieș, va vinde prin licitațiune publică 656 jugere de pădure de scôrta Reflectanții condițiunile de licitare le pot scii ori când dela oficiul parochial din Măhăciu, posta și gara: Felvincz

Gavrilă Pop preot gr. cat. (493,1--1) **Borboș Juon** curator.

In Scheiù, Strada Prundului nr. 47

sunt de închiriet:

in etagiul I. 6 odăi, 2 bucătării, 2 cămăruțe, 2 poduri, 2 șopuri do lemne, 2 pinițe și grădină mare pentru preumblare.

Aceste se pot închiria la două partide, senu le una.

Informații la proprietarul caseilor Strada Prundului nr. 47

3-3 (483) **Dumitru I. Pascu.**

In piața Prundului nr. 5, colț este un local de boltă de închiriat.

Tot acolo aceeaș casă, constatătoare din 3 bolte, 5 odăi, 2 bucătării, grajd, grădină, vis-à-vis de biserica sf. Nicolae, pozițiune foarte frumoasă, fața sôrelui; recum și un loc de zidit nr. top. 10765, 10766, în drumul Gărei, vis-à-vis de Magazinele „Albinei“ în mărime de 3400 metri □

Amândouă aceste imobile sunt de vânzare

A se adresa la proprietar, in Piața Prundului nr. 5. 4-4

Se caută de cumpărat:

urși tineri, lupi, risi, porci sălbatici, căprioare, capre negre, huhurezi, vulturi etc. Pici de totă specia de fiare Córne mari de capre negre, căprioare și cerbi cu i-treg capul etc. Oferte sub numărul V. la administrația „G. Tr.“ 2-3

Nr. 3895—1902.

Concurs.

Devenind vacant prin pensionare postul de medic primar la spitalul public orașănesc din Brașov, public prin acesta concurs pentru ocuparea acestui post care se va face prin denumire, conform dreptului, ce-mi competă după §. 68 cap IX al art de lege XIV din 1876.

Salariul anual împreunat cu acest post e de C. 1600 și C. 400 bani de quartir, precum și adausuri de cincî cvinevenale de câte C. 200 Postul de medic primar al spitalului este împreunat cu drept de pensiuine după regulamentul de pensiuine al orașului.

Doctorii de medicină, cari ar dori să competeze la acest post, au a-și inainta petițiunile lor provăduite cu documentele prescise despre calificațiune în sensul §. 9 al art. de lege I din 1883, respective §. 63 al art. de lege XIV din 1876 la oficiul meu, cel mult până la 6 Martie a. c. la 12 ore a. m.

Brașov, în 27 Martie 1902.

Dr. Jekel Fridrich, vice-comite.

(490.1-1)

1071—1902.

vêgrh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósagi végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrét teszi, hogy a fogarasi kir. járásbíróság 1901. V/II 312/1 sz. végzése által Dr. Turcu János ügyvéd által képviselt „Fogarasi előlegezési egyeslet“ végrehajtató javára vojjai Serbán Juon társai 60 kor. tőkekövetelés és járul. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírósággal felül foglalt és 818 korra becsült szarvas marhák, lovak, szekerek, sertés, gazdasági eszközök, gabona s szénától álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1902. V. II 137/2 számú kiküldő végzés folytán a helyszínen, vagyis Voila községbe leendő eszközzésre 1902. k. évi május hó 10. dik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108 §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok kik az elárverezendő ingóságok v. telarából a végrehajtató követelését megelőző kielégítetéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árve és megkezdéseig alulirt kiküldöttől vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni a törvényes következmények terhe mellett el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztésért követő naptól számittatik.

Kelt Fogarason, 1902 évi Aprilis hó 10. ik napján.

Gyárfás Ferencz, kir. bir. vghjtó.

1-1 489.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov. Valabil din 1 Octomvrie st. n. 1901.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Bud-pesta:

- I. Trenul mixt la óra 5-8 min. dimin.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2-45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la óra 7-48 min. séra.

Dela Brașov la București:

- I. Trenul de persóne la óra 3-55 m. dim.
- II. Trenul mixt la órele 11-40 a. m.
- III. Tr. mixt. la óra 6-55 min. séra.
- IV. Trenul accel. la óra 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

- I. Trenul de pers. la óra 5-19 min. dim. (are legătură cu Tușnad la óra 9-18, cu Ciuc) Szereda. la óra 10-45 min. a. m.
- II. Trenul mixt la óra 8-50 min. a. m.
- III. Trenul de per. la óra 3-15 m. p. m. (are legătură cu inia Tușnad-Ciuc-Szereda).

Dela Brașov la Zêrnesci (gar. Bartolomeiu).

- I Trenul mixt la óra 9-2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la óra 5-26 min. p. m.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

- I Trenul de pers. la óra 5-19 min. dim.
- II. Trenul mixt la óre 8-50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la óra 3-15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Trenul de persóne la óra 8 dim.
- II. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2-9 m. p. m.
- III. Trenul mixt la óra 10-25 min. séra.

Dela București la Brașov:

- I. Trenul accel. la óra 2-18 min. p. m.
- II. Trenul mixt. la óra 9-27 min. p. m.
- III. Trenul pers., la óra 5 — m. p. m.
- IV. Tren. de pers. la óra 7-55 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal).

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persóne la óre 8-25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Sereda óra 9-20)
- II. Trenul de pers. la óra 1-53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5-17 dim.)
- III. Trenul mixt, la óra 6-50 m. séra (are legătură dela Palanca la 8-54 dim.)

Dela Zêrnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la óra 7-12 min. dim.
- II. Trenul mixt la óra 1-17 min. p. m.

Dela Ciuc-Ghimes la Brașov:

- I. Trenul de pers. la óra 8-25 m. dim.
- III. Trenul de pers. la óra 1-53 m. p. m.
- III. Trenul mixt la óra 6-50 min. séra.